

Gorenjec

Št. 43 — Leto XX. — Kranj, dne 23. oktobra 1936

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73 „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopise sprejema uredništvo do srede zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjec“, celoletno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, posamezna številka 1 Din.

List za gospodarstvo,
socialno politiko in prosveto

Občine morajo biti naše!

Volitve 1936 in „volitve“ 1933.

PREJED „VOLITVAMI“ 1933:

1. Niso nam dovolili sestanke, da bi povsod sestavili listo za občinske volitve.
2. Če smo kljub temu za ta namen mogli skupaj, so nas razganjali.
3. Tudi na kranjskem glavarstvu smo plačali globe za politične „delikte“ te vrste.
4. Tudi po naših občinah so hiteli z našimi kandidati v zapor ali jih za nekaj dni konfirirali v drug kraj.
5. Kot nad kmetom in delavci je grozota in teror visel nad uradništvom s pretinjo, da bo odpuščen vsak, kdor ne bi volil orjunskega simpatizerja in JNSarskega ago.
6. Proti vsem krivicam, zločinom in šikanam se sploh nismo smeli in ne mogli braniti. Naše slovensko in katoliško časopisje je preganjala cenzura bolj kot Matternich in Sedelnicky pred 100 leti avstrijske časopise.
7. Medtem ko se v našem časopisju nismo smeli braniti, pa so v Jutru kresali proti nam, kot da sta Slovenija in Hrvaška en sam upor kot za časa kmečkih puntov pred 400 leti.

NA DAN „VOLITEV“ 1933:

1. So sleparili JNS mogotci vseprek.
2. Naših predstavnikov največkrat niso pustili blizu, da so potem laže „delali“ volitve.
3. Mnogo naših predstavnikov in celo nosilcev list so enostavno spravili — pod ključ, da so
4. mogli voliti mrljci in da so
5. napisali za svoje volilce mnoge naših ljudi, ki sploh volili niso.
6. S terorjem in groznjami so silili ljudi na volišče, da zavlada JNS „paradiž“.
7. Državni uradniki so marali celo predsednikom volilnih komisij predlagati v podpis potrdila, da so se resnično udeležili volitev in da so svoj glas oddali za „nacionalno“ stranko.

VOLITVE 1936:

Nikakega nasilstva. Razlika od prej je ta, da se zdaj lahko pripravljajo na volitve ne samo JNS arji, ampak tudi klerikalci, „frontarji“ vseh vrst in „gospodarji“ nacionalni.

Ko smemo agitirati tudi klerikalci, se je pa orjuncem in fašistom kar zmčšalo. Glave se jim tope od masla, ki ga nosijo kazat na sonce.

Poskušajo pa JNSarji kazati svojo moč zdaj prav tako, kot so jo uveljav-

zarja boljše bodočnosti, poštenega in pametnega gospodarstva ter ljudskih svobodčin.

Mnogokrat postajamo že nestrpni, da se nam to gospodarsko in politično zdravje vrača tako počasi.

Vedeti moramo, da se zavoženih državnih financ in celokupnega

državnega gospodarstva ne more ozdraviti z eno potezo,

kakor: ni mogoče zgolj pri enem kmečkem posestvu, ki je zanemarjeno in zapuščeno, vstaviti že prvo leto vsega gospodarstva v prvi tek. Naše državno gospodarstvo pa ni bilo samo zanemarjeno in zapuščeno, ampak dobesedno izropano, saj so bile pokradene po gotovih skladiščih celo priprave za nujne in važne državne potrebe, ki smo jih preje za drag denar kupovali v tujini. Državno gospodarstvo pa ni samo ena kmetija, ampak obsega vse kmetije in vsa gospodarstva cele države.

Bili smo že tako globoko, da naši denarni zavodi niso več mogli poslovati, da naš kmet niti po ničvredni ceni ni mogel več prodajati blaga.

Dohodki državnih blagajen se padali

in tik po prevzemu državnih poslov je morala naša vlada skriti prejemeke državnim uradnikom, če je hotela obvarovati državo pred bankrotom. Brezposelnost je narasla na višino, ki je ustvarjala že nevarnost za življenje in imetje državljanov.

Naša vlada je morala prevzeti to žalostno dedščino s istim aparatom, s katerim je pač prejšnji režim pripeljal državo na rob propada. Med ta aparat pa ne spada samo poslanska zbornica, senat, državno uradništvo in pa druge državne naprave, ampak tudi občinski odbori. Občinski odbori ne volijo samo gospodarstva v občini, ampak mora občinska uprava vsi ti tudi posle državne uprave. Občinski odbori so tista osnovna celica, iz katere izhaja in se dopolnjuje vsa ostala državna uprava. Zato je tudi vlada morala uporabljati ta stari leta 1931. imenovani in leta 1933.

po ogromni večini prigoljufani aparat,

na katerega se z ozirom na žalostne skušnje ni mogla in ni smela zanesti.

Ali se potem še čudimo, da se zarja boljše naše bodočnosti tako počasi razgrinja? Ali ni naša dolžnost, da s tem žalostnim preostankom

Ker 25. oktobra zvečer JNSarjem ne bo več na razpolago mnogo županskih stolčkov, bo slovenski narod razpisal ogromno mest častnih občinskih predsednikov. Za ta mesta naj se potegujejo upokojeni slovenski pofarji in fašisti.

ljali z zapori, globami in terorjem l. 1933.

Šipe nam pobijajo orjunski junaki. Z noži napadajo sem in tja naše ljudi in jim groze tudi z revolverji.

Naše sestanke hočejo razbijati s smodnikom in ognjem.

Na anonimnih letakih nas klevetajo in psujejo, a pozabili so, da je Kramerjevega najboljšega sodelavca Banjanina, ki je JNS podpredsednik, obsodilo belgrajsko sodišče pogojno eno leto na 3 mesece — zaradi klevete.

JNS arjem vse to ne bo pomagalo!
Iz moravske banovine so jih spodili pri letošnjih volitvah.

Vrbaska banovina jim je dalo brco pred dvema tednoma.

Ta teden se je zrušila glavna JNSarska trdnjava, ki so jo še imeli. Propadli so v senatu.

V Sloveniji so se doslej izvršile volitve v 76 občinah. JNS ni dobila niti ene občine, vsi nasprotniki reci in piši 8, JRZ pa je zmagala v 68 občinah.

GORENJSKI MOZ IN FANT!

V nedeljo pa se maščujemo tudi mi za vse krivice in teror, ki smo ga morali prenašati dolga leta.

Maščujemo se tako, da bomo glasovali samo za kandidatne liste jugoslovanske radikalne zajednice (JRZ)!

Nedeljske volitve

V nedeljo voli večina naših občin svoje odbore. Odbori morajo vršiti naloge, ki jim jih nalaga občinski zakon in določbe drugih zakonov. Med temi nalogami je zelo važna občinsko gospodarstvo in sicer tako važna, da skušajo slikati nekateri politični skrahiranci pomen občinskih volitev v tem smislu, da gre pri občinskih volitvah le za vprašanja občinskega gospodarstva in za ničesar drugega.

Ne odrekamo važnosti občinskim gospodarskim vprašanjem. Vsak občan ima pač pravico soodločevanja in nadzorstva nad gospodarstvom z občinskim premoženjem in njegovimi dokladi. kakor tudi vsak prebivalec, ki biva v občini in plačuje davke, da se s tem denarjem gospodarsko in pametno ravna.

Tembolj so važna ta vprašanja v občinah, kjer je že dosedaj mogla oblast zaslediti nerednosti JNSarskih občinskih uprav.

Volilec ne more biti vseeno,

če župan ne more izkazati, kako je porabil 10.000 dinarjev in tudi ni vseeno, če se župan sklicuje na izplačilo in podpise, ki se niso izvršili. Tudi ni vseeno volilec, če ne loči župan občinskega denarja od svojega in če ne more koncem koncev poravnati vseh primanjkljajev v občinsko blagajno. To se ne tiče samo davkoplačevalcev, ampak vsega prebivalstva v občini. V teh občinah pač ne bo volilec, ki bi javno upal dati zaupanje s svojim glasom takemu županu.

Občinska uprava pa ne vrši samo gospodarskih nalog v občini ampak

soodloča tudi v važnih političnih vprašanjih. Tako mora občina po svojem županu voliti članee senata, pošiljati zastopnike v krajevne šolske odbore, ki tudi nimajo zgolj gospodarskega značaja in v razne druge korporacije, ki imajo javno upravo ali ki vsaj soodločujejo poleg gospodarskih tudi v raznih političnih vprašanjih.

Ta drugi in z ozirom na celokupnost našega državnega in narodnega življenja veliko važnejši pomen občinskega odbora pa razni politični skrahiranci skušajo popolnoma zakriti

in preproste ljudi popolnoma preslepiti, kakor da bi šlo pri občinskih volitvah le za večjo ali manjšo veljavo vaških možakarjev, ki se potegujejo za mandate. Toda ravno ti skrahiranci so že leta 1931. sami dokazali, da ne gre pri občini samo za gospodarska vprašanja, ampak da jim veliko globlje ležijo na srcu izrazita politična vprašanja.

Do leta 1931. je bila večina občin v rokah odbornikov in županov, ki so bili pristaši bivše SLS. Vsi ti odbori so imeli to dobro lastnost, da so prav dobro vodili občinsko gospodarstvo in da politična uprava ni imela prilike pri teh občinskih odborih ugotavljati kakih poneverb, falzifikatov in drugih takih JNSarskih čednosti.

Prejšnji režim je leta 1931. enostavno vse te občinske odbore razrešil in imenoval druge, ne da bi se brigal za vprašanje, ali bodo ti imenovani odbori mogli izpolnjevati tako dobro gospodarske naloge pri občini kot so storiili razrešeni občinski odbori. Imenovanja teh občinskih odborov so se izvršila zgolj in edino po političnih vidikih.

Ti politični skrahiranci iz prejšnjega režima so torej že takrat dokazali, da jim ni za dobrobit občinskega gospodarstva, ampak da hočejo imeti tudi v občinskih zastopih

le svoje politične hlapčone in backe.

Ti imenovani odbori so bili režimu poslušno orodje ter so ti imenovani odbori izvedli leta 1933. tako imenitne občinske volitve, da se je zgražala ne samo naša poštena javnost, ampak, da je padel ugled naše države tudi v inozemstvu. Ni pozabljen teror, aretacije, podkupovanja, grožnje, napačno vpisavanje oddanih glasov in prištevanje ter odštevanje volilcev, kakor je pač potreba pokazala.

Vse te potvorbe in goljufije je prejšnji režim potreboval za to, da je mogel potvoriti pravo ljudsko voljo in da je mogel z uradnimi podatki in v rokah dokazovati svojim službodajalcem v Belgradu,

da je cel narod za temi pokvarjenci.

S kresno nočjo se je presekala ta doba ter se počasi razgrinja pred našimi očmi svetla

